ДРАМАТИЧНИЙ ЕТЮД

Місіонерська школа в Китаї. Учитель, він же і пастор, проказує китайчатам.

Пастор. І коли народився Христос, була ніч... Гм... зоряна ніч...

Китайчата, ставши рядком перед учителем, голосно вигукують.

Школярі. Була, була ніч... ніч... зоряна, зоряна... (А самі, за звичкою китайських школярів, махають руками й підскакують то на лівій, то на правій нозі, аж кіски маятниками).

Пастор. Пастухи ночували в полі біля череди...

Школярі. Біля, біля., череди... у полі, у полі...

Входить хлопчик Д ж а н. Школярі так і вкрили його криком.

Школярі. Джан! Джан!

— Він спізнився!

— Ловив драконів дорогою!..

(Раптом замовкають, тільки лунає тоненький тривожний голос дівчинки).

Х о й. Ой, Джане, поспіши до сера закаблуками вперед...

Джан підходить до вчителя й земно вклоняється. Пастор б'є його буковою палицею.

Пастор. Раптом небо засяяло, і хор ангелів... Школярі. Небо, небо... ангелів... ангелів... Пастор. Устань, Джане... Дівчинко Хой, скажи, що таке ангел?

Мовчанка.

Хой. Ангел...

Пастор. Я вчора казав... Ну?

Х о й. Ангел, сер...— дракон...

Пастор. Я тобі цього не казав... Я казав... що ангел не дракон... Драконів нема... Драконів вигадала темна китайська голова... Скажи, Джане, ти,— хто створив ангелів?

Д ж а н. Сер, ви про це не казали... П а с т о р. А як ти думаєш?

Д ж а н. Я думаю, сер, що їх зробив англійський король. Пастор. Що-о?!

Джан, відчувши, шо сказав щось не до ладу, виправився.

Д ж а н. Його величність, добрий англійський король.

Пастор. Що-о?! Хто? Хто сказав тобі таку дурницю?.. Хто вкинув тобі в голову таку... комуністичну ідею?.. (Тягне Джана до бамбукової палиці).

Джан. Ви сказали, сер...

Пастор. Що-о? Я?!

Джан. Ви сказали, сер, що його величність... Пастор. Ну?

Джан. ...Добрий англійський король все робить для бідних.

Пастор. Ну... і

Джан. Ви сказали — подумай... Я подумав так, що й ангелів зробив добрий наш король... для бідних... '

Пастор. Ая бачу, ти, хлопчику, занадто розумний... Ти такий розумний, що коли всі китайці такі, будуть, то у його величності короля англійського не стане рушниць і гармат... Стань отут... навколішки... Нагнисй. (Б'є тричі палицею). Ангелів створив... бог... бог... 66^...'; Кажіть усі!

Школярі. Ангелів, ангелів... створив, створив... бог... бог...

Пастор (пише крейдою на дошці). Бога бійся, короля шануй... Візьміть олівці й пишіть: бога бійся, крроля шануй... Пишіть, аж поки я вернусь. (ВиходитЬ).

Школярі (до Джана). Чому ти спізнився?

— Чи їв ти вже?

— Мабуть, просив на пристані по харчевнях рису?.. Джан. Це нічого, що спізнився, я й завтра спізнкнся, о!.. Ш к о л я р і. Ти й завтра спізнишся?

Д ж а н. Це нічого, що... палиця... Це нічого, що захворів мій сліпий татко... Це нічого, що в нас нема рису... Зате я знаю щось, а ви не знаєте, о!.. Ні ти, Лі, ні ти, Хой, ні ти, Гецзи, , ніхто з вас не знає, о... А я вже знаю, о...

Школярі. Що?

— Ану що?

Д ж а н. Я знаю таке, що його сер боїться, і всі сери, і... навіть англійський король боїться... Школярі. Джане, скажи!..

— Ну, скажи!..

— Я тобі дам рису — скажи!..

— А я вареників із свининою...

Д ж а н. Я знаю таке, що скоро я, і мій татко, і всі бідні їстимуть вареники з свининою і навіть па-ба-сянь-цай їстимуть...

Велике здивування.

Школярі. Па-ба-сянь-цай! Всі їстимуть па-ба-сянь-цай?!

— Вісім коштовних страв?!

Д ж а н. Так! Па-ба-сянь-цай! Боби з імбиром, квасолю з імбиром, сочевицю з імбиром. Все так зробить Ленін... Я знаю вже про Леніна, о!..

Школярі. Про Леніна?

— Що таке, Джане, про Леніна?

Д ж а н. Що таке про Леніна? Далеко там, от там... за великою стіною, на вихорі літає Ленін... По всіх країнах...

Школярі. Даос...

— Чарівник...

Джан. Ні-ні... Даоси — шахраї... Даоси напускають на очі туману, а Ленін багато знає і про всіх бідних знає... У тітки Лунь сухоти — він знає, кривому Сюєві сер вибив три зуби — він знає. І за мене знає, і за тебе, Хой, і за тебе, Лі, знає... о... Ленін. Він тільки за бідних. Скоро, скоро він прилетить до нас.

Школярі. А король англійський?

— А солдати на машинах, Джане?

Джан. Ленін... він такий, от такий, і король його боїться, і всі сери, бо він сяде на вихор, і ніхто йому нічого... Хоч нехай вони на машинах, йому це нічого. Бідним він дає яку хоч роботу... Він як каже, то слова обертаються на зірки червоні і так ясно сяють бідним...

Ш к о л я рі. А це правда, Джане?

— Хто тобі казав?

Д ж а н. Є листи й книжки від Леніна... Кулі на пристані читали... Скоро... Скоро він прилетить до нас на вихорі, як на коні, й тоді ми проженемо всіх серів і нашого зі школи, і я навіть ударю нашого тричі... Ні... Один раз, оцією палицею...

Школярі. Тричі, Джане?..

— Тричі, Джане?.. Хтось. П'ять-сім... Школярі— Ша! Сер іде.

— Сер.

Рух і гиша. Входить пастор.

Пастор. Всякий благочестивець боїться бога і шанує короля... Гм... Не боїться бога і короля хто, скажи мені, Хой?

Х о й. Ленін, сер.

Учитель аж присів. Школярі. Ленін!.. Ленін!

Екран: ЛЕНІН ЖИВЕ В СЕРЦЯХ ПРИГНОБЛЕНИХ УСЬОГО СВІТУ!